

รายงานการศึกษาเพื่อพัฒนาป่าชุมชน
การจัดการทรัพยากรป่าไม้ โดยชุมชนบ้านแม่กำปอง
บ้านแม่กำปอง กิ่งอำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่

FOREST MANAGEMENT BY MAEKUMPONG COMMUNITY
MAE - KUM - PONG VILLAGE, MAE - ON SUBDISTRICT
CHIANGMAI PROVINCE

ศรียา ภูจิระ
สำนักงานป่าไม้จังหวัดเชียงใหม่ กรมป่าไม้
ปีงบประมาณ 2546

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจ ทัศนคติของราษฎรที่มีต่อการอนุรักษ์ป่าชุมชน การใช้ประโยชน์จากป่าของราษฎร รูปแบบ และวิธีการจัดการในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์ป่าชุมชนของราษฎรบ้านแม่กำปอง จำนวนครัวเรือนตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 95 ครัวเรือน

ผลการศึกษา พบว่า ราษฎรส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก มีรายได้เฉลี่ย 33,195 บาทต่อปี ราษฎรส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับความรู้ทางการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ สำหรับแหล่งข่าวสารที่ผู้ให้ข้อมูลได้รับมากที่สุด คือ ผู้ใหญ่บ้าน และใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน เป็นแหล่งไม้ใช้สอยเป็นส่วนใหญ่ ด้านทัศนคติที่มีต่อการอนุรักษ์ป่าชุมชน พบว่า ราษฎรมีทัศนคติในทางที่ดีต่อการอนุรักษ์ป่าชุมชน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมอนุรักษ์ป่าชุมชน ในระดับดีมาก นอกจากนี้ยังพบว่า ตัวแปรด้านตำแหน่งทางสังคม ระดับการศึกษา การได้รับข่าวสาร อาชีพ การได้รับประโยชน์จากป่า ทัศนคติและไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์ป่าชุมชน ส่วนรายได้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์ป่าชุมชน ซึ่งอาจเป็นเพราะต้องใช้เวลาที่มีในการทำงานหารายได้เลี้ยงครอบครัว

รูปแบบและวิธีการจัดการในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ บ้านแม่กำปอง พบว่า รูปแบบและวิธีการจัดการทรัพยากรป่าไม้ ดำเนินการในรูปแบบของคณะกรรมการจัดการดูแลป่าชุมชน ประกอบด้วยคณะกรรมการหมู่บ้านทั้งหมด โดยมีผู้ใหญ่บ้านเป็นประธาน คณะกรรมการจัดการดูแลป่าชุมชนได้ร่วมกับชาวบ้าน กำหนดพื้นที่และขอบเขตป่าชุมชน และได้ร่วมกันกำหนดกฎเกณฑ์ในการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน กำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน และได้ร่วมกันบำรุงรักษา เช่น ปลูกต้นไม้เพิ่มเติม การแผ้วถางวัชพืช และการทำแนวกันไฟ